

Commissie voor de Criteria voor Coördinatie en Compilatie van Cryptische Avifaunagegevens

Prof. ir. W.A.D. Haenebeijter

Dit is het eerste bericht van de CCCCCA, de Commissie voor de Criteria voor Coördinatie en Compilatie van Cryptische Avifaunagegevens (i.o.). Het ligt in de bedoeling dat er in elk nummer van de *Grauwe Gors* een stuk namens de Commissie zal worden opgenomen.

De CCCCCA is ontstaan uit onvrede. De doelstelling van de CCCCCA is het verlenen van advies voor het herkennen en doorgeven van moeilijk te determineren vogelsoorten. De CCCCCA beoogt in te springen op die plaatsen waar de CDNA (van die Dutch-Birdingblagen) duidelijk tekortschiet. Hoewel de eigenlijke oprichtingsvergadering nog moet komen, wilden wij alvast beginnen met het opstellen van richtlijnen voor het determineren van zeldzame soorten en daarom volgt hieronder de eerste aanzet tot een betere lijst van zeldzame Nederlandse vogels.

Bedenk bij het zien van een onbekende/ondermineerbare vogel:

1. Hoe korter u vogelt, hoe waarschijnlijker is het dat het onbekende vogeltje in uw achtertuin een grote zeldzaamheid is. Voorbeeld: vorig jaar zaten er in mijn Harense tuin twee zangvogels met heel veel wit op de flanken. Ik keek toen nog maar enkele maanden naar vogels en daarom waren dat Sneeuwvinken en geen Vinken. Tweede voorbeeld: als u nog maar kort vogelt zitten er behoorlijk veel Fraters tussen de Kneuen in uw stadstuinje - later worden dat er veel minder.
2. Hoe schemeriger het wordt, hoe groter de kans dat de waargenomen vogel een zeldzaamheid is. Voorbeeld: een zwarte lijsterachtige, zingend in de top van een boom in een tuin in Haren is om 13.00 uur een Merel. Om 22.30 uur is het veel waarschijnlijker dat het een Siberische Lijster betreft.
3. Hoe mistiger het is, hoe groter de kans dat de van u wegvliegende roofvogel geen Buizerd is maar een Stepperearend. Bedenk hierbij ook dat vogels door mist groter worden. Zo is een Vink in dichte mist waarschijnlijk eerder een Siberische Gaai dan een Vink.
4. In onbekend terrein zijn de vogels zeldzamer dan in bekend terrein. Zo is een kleine zilverwitte reiger in de Lauwersmeer een Kleine Zilverreiger maar in de Oostvaardersplassen (waar u zelden komt) een Middelste Zilverreiger.
5. Een normale vogelsoort die vaagjes de kleuren en het patroon van een zeldzame soort vertoont is eerder die zeldzaamheid dat de gewone soort.
6. Indien u vogelt op een plek waar al minstens een halve eeuw door anderen inten-

sief wordt waargenomen, bijvoorbeeld de Westerplas op Schiermonnikoog, en u ziet daar een grote groep ganzen die A) u onbekend voorkomen en B) niet in uw veldgids staan, dan dient u die waarneming onverwijld door te geven op websites, in forums en aan coördinatoren van vogelonderzoek. Ook moet u daarover onmiddellijk gaan bellen met de voorzitter en de secretaris van uw vogelclub. De kans is namelijk heel groot dat die enorme groep onbekende ganzen langs dat pad al die tientallen jaren door al die duizenden andere vogelaars niet is opgemerkt.

7. Als een vogelsoort beslist niet trekt, zoals bijvoorbeeld de Afrikaanse Vink, dan moet u in discussies over het voorkomen van een dergelijke vogel als uitgangspunt nemen dat de soort een lange-afstandstrekker is. Dat discussieert veel gemakkelijker en maakt het meteen veel waarschijnlijker dat een dergelijke zittenblijver niet in Marokko, maar in een Harense tuin te vinden is. (Nee, het was helaas niet in mijn tuin.)
8. Als u een Nijlgans of een groep Nijlganzen waarneemt: zie onder punt 6. En absoluut foto's op de website, we willen heel graag zien hoe een Nijlgans er nou precies uitziet.
9. Hoe sneller uw auto rijdt, hoe zeldzamer de vogels die u uit een ooghoek voorbij ziet flitsen.

10. Als veldgids gebruikt u de vierde druk van Petersons vogelgids (1958) in de bewerking van mr. J. Kist (1911-1990). Latere drukken van deze titel en modernere gidsen zijn onbetrouwbaar (te veel kleur en de Nijlgans staat er wel in).

Zover het eerste bulletin van de CCCCCA (i.o.). Ik houd mij van harte aanbevolen voor aanvullingen op deze voorlopige lijst. Bovendien raad ik u aan niet van deze richtlijnen af te wijken, anders wordt het, excusez le mot, een cutzooi.

PS Het bestuur van de CCCCCA (i.o.) bestaat uit:

Prof. ir. Willem Adriaan Daniël Haenebeijter,
voorzitter
Postbus 114524365
9751 HH Haren (Gr.)

Mevr. Xantippe Haenebeijter, secretaris
Postbus 114524365
9751 HH Haren (Gr.)

Willem Haenebeijter jr., lid
Postbus 114524365
9751 HH Haren (Gr.)

Adriaan Haenebeijter, lid
Postbus 114524365
9751 HH Haren (Gr.)